

SZERKESZTŐSRG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai
Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

VI. évfolyam, 6. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 8.

1923. február

2287

Lejár

T. p. Keren Hajjeszod Centralbureau
für Mitteleuropa
Sächsische str. 8.

Berlin W. 15

Negyedevre
Egy hónapra — 45
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Cseh
Egy hónap
Egy szám

A gyűlölet orákuluma

Kis füzetek forognak százezerszámra köz-
kézen. Olcsó kiadványok, szinte ingyen oszto-
gatják őket. Azt mondod, szelid felebarátom,
nyilván ismeretterjesztő, felvilágosító írások, az
állam bölcs intézői terjesztik őket a nép egy-
szerű gyermekei között, hogy kiemeljék tudat-
lanságából és közelebb hozzák a kultúra áldásai-
hoz? Lapok hasábjain világos, nagy betűkkel
folytatásos cikkek jönnek nap-nap után. Nem
érted még jól új hazád szép nyelvét, de meg-
nyugodva tételezed föl, ebben a feltörekvő,
nekilendülő országban a sajtó bizonyára arról
cikkezik, miképen lehetne emelni az emberi
boldogulás lehetőségeit, hogyan kell feljavítani
a hiányos közigazgatást, egészségügyet és nép-
oktatást, mit kell tenni, hogy ebben az ország-
ban mindenki boldog és elégedett legyen. Ez-
egyszer sulyosan tévedtél jóindulatú felebará-
tom. A százezerszámra terjesztett füzetek és
cikkek nem a felvilágosítás ügyét szolgálják és
nem hirdetik az általános boldogulás ígését,
még csak nem is a nemzeti kultúra termékei.
Idegenből importáltak ezeket az iratokat baj-
keverő emberek, a Ludendorffok és Hittellek
házájából és az emberi butaság és gyűlölet
orákuluma tartalmazza. „Cion bölcsenek tit-
kai”, vagy ahogy román átírásban hangzik „Proto-
coalele inteleptilor Sionului” a cím ennek a pam-
fletnek, amely valóságos gyöngye az antiszemita
irodalomnak. Ebből merítik lelkesedéstiket és
tudásukat a hackenkreuzerek, a frontkämpfe-
rek, az ébredők és most már Romániában is
azok, akik az ország békéjének a megbontá-
sára törnek. Amit a gonoszság és gyűlölet év-
századok alatt összehordott a zsidóság ellen,
mind benne van ebben a könyvben. Nevetsé-
ges volna sorra főlni a bomlott agyvelejű és
pornográfia határán szédülő vadakat. Ezerszer
megcáfolták őket és ezerszer kerültek ismét elő
a zsidógyűlölet rozsdás fegyvertárából. De
szólunk kell róla, hogy megmutassuk a jó-
akaratuaknak és megtevesztetteknek, milyen
eszközökkel küzd a huszadik században ember
az ember ellen.

A „Cion bölcsenek jegyzőkönyve” kö-
zönséges hamisítvány. Aki egyszer kezében for-
gatta a könyvet és megismerte annak konfu-
zus tartalmát, meggyőződött róla, hogy vagy
egy örült, vagy egy sötétindulatu csaló mun-
kájával áll szemben. Elejétől végig kitalált
fanasztikus mese és rendkívül gyöngye kompi-
tációja ama régi és új vadaknak, hogy a zsi-
dóság világalomra törekszik. A gyűlölet e
kakotóniájának már a bevezetése is magán
viseli az egész könyv karakterét. A zsidók
konstantinápolyi fejedelme levelet intéz 1489-
ben az ő „testvéreihöz Mózesben” és utasításo-
kat a dnekik a világalom megszerzésére. Ez a
kezdet a könyvnek. A vége Rathenau kijelen-
tése ama háromszáz fiúról, akik Európa ügyeit
titokban kormányozzák és akik ismerik egy-
mást. Nyilván háromszáz zsidó férfiról van szó.
Rathenau az a kijelentése a könyv szerint a
„Neue Freie Presse”-ben látott napvilágot. A
Presse természetesen nyomban megállapította,
hogy ilyen kijelentés a lapban sohasem jelent
meg. Ami ezenkívül van a könyvben, a vér-
vadak végtelen sorozata. A könyv kéziratát a
kompilátor szerint egy bizonyos Gottfried Beel
nevű megvesztegetett zsidó hozta el 1897-ben
a cion bölcsenek bázeli tanácskozásáról (az első
cionista kongresszus a célzó) és azt egy kis
oroszlán városkában kézzel sokszorosította. Ez
azonban nem zavarja a szerzőt abban, hogy
olyan dolgokkal is foglalkozzék a könyvben,

amelyek a világháború alatt történtek. Mit
számít egy ilyen kis anachronizmus ebben a
bődületes hamisítványban? A illusztris szerző
már 1897-ben tudta, mi fog történni 1920-ban.

Ez a könyv az alapja a modern antisze-
mitamozgalomnak. Oroszországból jött Német-
országba, ahol termékeny talajra talált s innen
terjedt szét az egész világra, mindentíve, ahol
a világosságnak még küzdenie kell a sötétség-
gel. Romániában most kísérleteznek egyesek,
hogy megmetyeizzék vele a gyanútlan köz-
véleményt. Nem hisszük ugyan, hogy józanul

gondolkodó emberek hitelt adjanak a
titkos hazugságoknak, ám a kormány és a ha-
tóságok gondoskodhatnak róla, hogy ne
lehesen büntetlenül terjeszteni százezerszámra
e pornográfiának bátran beillő röpiratokat. A
kormány az utóbbi hetekben elég erőteljes gesz-
tust mutatott a zavargások megfékezésére. Meg-
mutatta, hogy tud rendet tartani, ha akar.
Ideje volna, ha erre a csöndes aknamunkára
is kiterjesztené figyelmét, mert nem lehesen
tudni, mikor lesz ennek a csöndes vetésnek
zivataros aratása.

Franciaország és Oroszország szítja a lengyel-litván háborút

Titkos minisztertanács Varsóban

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Varsó, febr. 23. Vilnából jelentik, hogy a
reguláris litván csapatok nehéz tüzérséggel átkeltek
a lengyel határon. Varsóban titkos minisztertanács
volt, melyen a francia diplomata és katonatisztek
is résztvettek. Ezen a tanácskozáson titkos francia
jegyzéket tárgyaltak, melyben a francia kormány
felszólítja Lengyelországot, hogy szerződése alapján
vegyen részt a Németország elleni akcióban. A
lengyel kormány állítólag hajlandó lengyel regulá-
ris csapatokat szervezni, amelyek Danzingot és
Keletporoszországot megszállják. Ez a csapat
negyvenezer főből állana, Franciaország szerelné
fel és lengyelek vezetnék. A titkos tanács határo-
zatának végrehajtására eddig még nem került
sor, a végrehajtás azonban jól informált körök
szerint azonnal megkezdődik, amit a lengyel kor-
mánynak a németekhez intézett legutóbbi jegy-
zéke is bizonyít.

Csicserin jegyzéket intézett Lengyelország-
hoz, amelyben helyteleníti a népszövetség interven-
cióját a litván-lengyel konfliktusban és megállá-
pítja, hogy az érvényes szerződések alapján a két
állam közötti demarkációs vonal közvetlen tárgya-

lás útján állapítandó meg az érdekelt államok kö-
zött. Oroszország hajlandó ily értelemben a kor-
fliktus elsimításán közreműködni.

Páris, február 23. A külügyminisztérium cá-
folja azt a hírt, hogy Franciaország a diplomáciai
összeköttetést fel akarja venni Szovjetországgal.
Ugyancsak alaptalan az a hír is, hogy a
francia kormány egy politikai missziót küldene
Oroszországba.

Páris, február 23. Az oroszok litvániai ak-
ciója, kapcsolatban angolai intrikákkal, diplomá-
ciai körökben nyugtalanságot okoz.

Páris, február 23. A francia kamara ülésén
két jelentős törvényjavaslat került tárgyalás alá.
Az egyik négyszázmillió francia frankot kölcsönbe
Lengyelországnak, a másik tizenhárommilliárd ér-
tékű új állami kötvény kibocsátására hatalmazza
föl a francia kormány.

Ezt a törvényjavaslatot a kamara sürgősnek
ismerte el, bár ily óriási fontosságú pénzügyi ja-
vaslatnak gyorstalpaló-rendszer szerint való letár-
gyaltatása az összes eddigi szokásokba ütökzik.

Korrigálják az alkotmányban a zsidók jogait

Kisebbségi követelések a bizottság előtt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Annak a céltudatos és bátor küzdelemnek,
amelyet a Romániai Zsidók Szövetsége folytat a
zsidóság jogainak megvédéséért, örvendetést er-
edményei mutatkoznak. A királyi biztatás után
tegnap a parlament alkotmánykészítő bizottsága fogla-
kozott a szövetség memorandumával és megállá-
pította, hogy a benne foglalt követelések jogosak és
megtényesíthetőek, amelyeket teljesíteni kell. Maga a
miniszterelnök jelentette ki, hogy az alkotmányban
biztosítani kell a zsidóságnak mindazon jogokat,
amelyeket a békeszerződés és a korábbi dekrét-
törvények megállapítottak. A parlamenti bizottság
munkájáról tudósításunk itt következik:

Bukarest, február 23. A parlamenti szek-
ciónak az alkotmányreform ügyében kiküldött dele-
gátusai tegnap ülést tartottak, amelyen Bratianu
miniszterelnök és a kormány számos tagja is
résztvett.

Az ötödik szakaszban dr. Roth Ottó százsz
képviselő kérte, hogy a „román” szót az „állam-
polgár” kifejezéssel pótolják, mivel később esetleg
a kisebbségeket könnyen kizárhatják az a szakaszban
megállapított jogokból. Követeli továbbá, hogy a
szászok egyházi iskoláik céljaira adót vehessenek
ki. Követeli a nemzetiségi alapon álló egyesülés
jogát és az anyanyelv használatának jogát az
iskolákban és a hatóságok előtt.

A bizottság dr. Roth indítványát nem fogadta
el és a szakasz az eredeti szövegében megmarad.

Az U. E. P. memorandum

A bizottság azután az U. E. P., a belföldi
zsidók szövetségének memorandumával foglalkozott
a 133. szakaszra vonatkozólag, amely rámutat az
eddig kibocsátott rendelettörvényekre, amelyek a
zsidók állampolgárságának elismerésénél eddig az
1919. évet állította fel határidőül, az új reform-
tervezet pedig csak azoknak a zsidóknak akarja
megadni az állampolgári jogot, akik 1914. év előtt
már az országban laktak. A bizottság elhatározta,
hogy e szakasz parlamenti tárgyalásánál a memo-
randumot figyelembe fogja venni.

Említésre méltó, hogy a memorandumot át-
nyújtó bizottságot a miniszterelnök felkérte, hogy
a fenti bizottság előtt személyesen adja elő kíván-
ságait. A bizottság nevében Fildermann fejtette ki
a zsidóság álláspontját.

A miniszterelnök a zsidók küldöttségének ki-
jelentette, hogy a dekrétvtörvények által megszer-
zett jogait garantálni fogják és az alkotmány az
egész zsidókérdést meg fogja oldani.

A sajtó a zsidók jogairól

A sajtóban egyébként egyre szélesebb viti-
támad a zsidókérdés körül és a liberális ellenzék
lapok a leghatározottabban állást foglalnak a köve-

telések mellett. Az „Adeverul“ azt írja, hogy a 183. szakasz tartása sokkal több kárt jelentene az országnak, mint amennyit a zsidók fognak szenvedni miatta.

— Épen elég baj az, — írja az „Adeverul“ — hogy a zsidók kérdés, megoldását Saintgermainben kellett rákereszkölni, de ha már aláírtuk a szerződést, teljesíteni is kell. Ha már nem tudtuk idehaza elintézni eme belső ügyünket és nemzetközi beavatkozás volt szükséges, ne tetézzük a bajt azzal, hogy megtagadjuk vállalt kötelezettségeinket. Bennünket a kormánylapok azzal vádolnak, — írja a lap — hogy a zsidókat szolgáljuk. Mi nem a zsidókat, hanem azokat a polgártársainkat védelmezzük meg, akiket szemben igazságtalanságot szándékoznak elkövetni. Egyébként álláspontunk ugyanaz, mint a Jorga Miklósié, akiről talán a liberálisok sem mondhatják, hogy nem jó román.

Palesztina ipari fejlődése

Elhelyezkedési lehetőségek az ipar terén

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Milyen gazdasági fejlődési lehetőségek nyílnak ipari terén az újjáépülő Palesztinában? A statisztikai adatok halmazából könnyen ki lehet hámozni az adottságok révén azt, ami közgazdasági területen elérhető. Szembetűnik mindjárt a textiliparban várható eredmények egész sorozata, ha megindul a kender- és gyapottermelés, fonálfeldolgozó műhelyek és gyárak, továbbá a kémiai ipar életbejuttatására vállalatok alakulnának. Csak gyapotáruban tizenhatmillió font sterlingnyit importáltak Palesztinába és a környező országokba. Emellett az a helyzet, hogy nyersárut Palesztina, Egyiptom, Szíria és a szomszédos országok, mint Cyprus és Délanatolia majdnem annyit szállítanak a nyugati országokba, mint amennyi az importált készáru előállításához szükséges.

Ha a Tel-Avivban működő Palestine Textile Co. intenzívebb munkával fog résztvenni textilárak előállításában, ha ehhez az üzemhez újabb csatlakoznak, akkor van remény arra, hogy már a közeljövőben tetemesen csökkenni fog a textil-éhezatal.

A gyár egyébként ezidén már a gyapjúfonálgyártást is megkezdte. Mihelyt megfelelő festékek lesz az országban, a szövést egyelőre kis arányokban meglehet kezdeni.

Palesztina közúti rendbehozásával nagyon emelkedett a motoros és egyszerű kerékpárok száma. Németországból 431 darabot importáltak három hónap alatt, a túlnyomó rész Angliából és Amerikából került az országba.

Jó érvényesülési lehetőség nyílik jéggyár és

szódavizgyár számára Nazaretben. Nagyszabású sütőde és szép haszonra tudna a városban működni.

A legszámottevőbb ipari vállalkozások egyike a Rothschild-műmalom, amely mostanában újból megkezdte működését. Napi termelése ötven tonna. Kétszáz lóerőjű Diesel-motor szolgáltatja az üzemi erőt.

A kereskedelmi és ipari szakosztály jelentése szerint az utolsó hónapokban a következő üzemek indultak meg Palesztina földjén:

Szakma	Helyiség	munkások száma
Két dohánygyár	(Safed, Jeruzsálem)	27
Petróleumterjesztő váll.	(Jaffa)	17
Gőzmosóda	(Jaffa)	24
Butorgyár	(Jaffa, Jeruzsálem)	161
Csokoládé- és piskótagyár	(Tel-Aviv)	31
Aranyművesgyár	(Jaffa)	12
Olaj és ssappangyár	(Haifa)	20
Fazekasműhely	(Haifa)	5
Tejtermékek gyára	(Akka)	8
Cigarettagyarak	(Haifa, Betlehem)	246
Hotel 20 szobával	(Haifa)	8
Hűtőház	(Haifa)	6
Kőbánya	(Athlit)	17
Vaságyat gyártó műhely	(Tel-Aviv)	13
Gépjármű műhelyek	(Jeruzsálem, Haifa és Tiberias)	120
Sótermelő társaság	(Tel-Aviv)	170
Építőanyaggyár	(Tel-Aviv)	60
Timárműhely	(Jaffa)	12
Szeszgyár	(Rison l'Cion)	14
Kisebb malmok	(Ramlah, Tel-Aviv)	36
Cement és palagyár	(Gaza)	22
Kenyérsütőde	(Tel-Aviv)	8
Gyümölcsössomogoló társ.	(Petach-Tikva)	75
Timárműhely	(Tel-Aviv)	5
Esztergályműhely	(Jaffa)	18—20
Cipészműhely	(Jaffa)	3
Gyertyagyár	(Jaffa)	50
Harisnyakötőde	(Jaffa)	10
Nemez és szalmakalapgyár	(Jeruzsálem)	16
Litográfia	(Jeruzsálem)	5
Építőipar	(Jaffa)	12
Ácsműhely	(Jeruzsálem)	6
Képfestőműhely	(Jaffa)	8

Az American Palestine Comp Tel-Avivban három különböző típusú faházat állított föl, azok közül valót, amelyek Kaliforniában már nagyszépen beváltak.

Az első modell (Chalucia) áll egy nagyobb helyiségből, amelyet függönnyel vagy spanyolfallal könnyen két szobára, ebédlőre és hálóra lehet osztani. Van hozzá világos konyha, fürdőszoba. Az egész 16 köbméter területen van. Viz- és világítási vezetékkel ellátva ára 60 egyiptomi font. Második

számu modell (Ben Oniga) 20 köbméter területen, hasonló az előbbihez. Ára 75 egyiptomi font. Harmadik számu modell (Mispachia) 32 köbméter területen, átalakítható helyiségekkel. Ára 100 egyiptomi font.

A ház-ügy épült, hogy hőség és hideg ellen egyaránt el van szigetelve. A társaság igazgatója, dr. Benderly amerikai butorokról és konyhafelszerelésről is gondoskodott. 50 fontért nyolctagu család számára szükséges butorokkal és konyhacikkkel rendezte be a lakást. A társulat egyébként a házakat nyolcszázalékos kamattal hat Havi egyenlő részletfizetésre is fölépíti, illetve berendezi.

A Ruthenberg-tervek szerint föllállítandó erőműveket Jaffában helyezik üzembe. A negyven ezer kilogram súlyú különböző gépek már megérkeztek.

Az ország területén az elmúlt hónapokban nagymennyiségű gabonát raktároztak el abban a hitben, hogy az árak javulni fognak. Az árak 65—90 piaster között váltakoznak. Különböző fajtájú dohányt küldtek nemrég a római nemzetközi mezőgazdasági intézethez megvizsgálás céljából. Ezen a téren Palesztina mezőgazdasága számára nagy és sokféle lehetőség nyílnak. A dohányadó elhalasztása egyébként is nagy lendületet adott a dohánytermelésnek. Szíriai termelők nagymennyiségű dohánymagot bocsátottak Palesztina rendelkezésére.

Az olajtermelés egyenlőtlen. A közigazgatási hatóságok figyelmeztették a termelőket, hogy éretlen bogycákat ne szedjenek és botokkal ne verjék le a termést. A tanácsot megszívlelték és már látszik, hogy a következő termés az előzőkéhez képest nagy haladást fog eredményezni.

A narancsszüret a jaffai körzetben jó volt. Az első narancskészletet már el is szállították Egyiptom felé. Piacra került ezenfelül nagymennyiségű szárított füge, a gránátalma-termés is kitűnő volt és nagyon jó áron kelt el.

Bajt okoz a szafedi kerületben a filoxera terjedése. Ujabbban 150.000 amerikai szőlővesszőt osztottak szét azon a vidéken. Malaha mellett, a Hule-tó környékén a belföldi rizsfajoknak jó minőségű egyiptomi rizzsel való kicserélésére történtek kísérletek: Acra és Baisan környékén gyapottermeléssel kísérleteztek. A gyapotot learatták már, de a termés nem felet meg a hozzáfűzött várakozásoknak. A „pink“ nevű gyapottérleg nagy pusztításokat vitt végbe benne. Ezzel szemben kitűnő termés volt a vidéken cukornádban. Az egyiptomi verseny zöldségáruban erősen érezteti hatását úgy hogy a zöldségtermelők sok helyük másfajta hasznosítható növény termesztését kezdték meg.

* Zürichi árfolyamánál magasabb áron váltott be aranyat, ezüstöt, briliántot és platint. Hilfmann ékszerész, Wesselényi-u. 12.

Ótezer méterrel a Libanon felett

Irta Patterson J. H.
az angol hadsereg őrnagya

Aki az „Ezeregyéjszaka“ meséit olvasta, bizonyára sokszor érezte a vágyat, hogy Harunal Rasid kalifa csodás meséinek színterét láthassa. Bagdad mindig mint a csodák városa élt képzeletben, de sohasem hittem volna, hogy vágyam teljesülni fog, hogy a várost a maga labirintyszerű bazáiraival valaha is látni fogom.

Amikor azonban most, nem régen álmaim városában voltam, minden messzire elmaradt attól, amiről élénk fantáziámban álmodtam. Sem szökőkutakat, sem márványpalotákat, sem a kedves seherazadákat nem találtam ott.

Mégis volt a városban valami sajátos varázs. Az előkelő Tigris partján büszkén fekszik a régi Bagdad.

A két folyó országának nagy multja van, természetesen látni vágytam az egykor oly hatalmas Babilon romjait, amely Bagdadtól délre mintegy hatvan mértföldnyi távolságra fekszik az Eufrates mellett. Néhány órai utazás után megérkeztem a történelmi helyre. Az első épület, amely feltűnt előttem, Nebukadnecar, a zsidók hatalmas zsarnokának palotája volt. A régi romok között bolyongva visszaemlékeztem a zsidók szenvedéseire, a melyekben valamikor itt részük volt és észembe jutottak a 137. zsoltár fenséges szavai: *Bábel vizeinél ültünk és sirtunk...*

A pusztulás és romhalmaz eme helve mély hatással volt reám. Agyagdombokba eltemetve

feküdt minden, ami Nebukadnecarból és világralmából fenmaradt. Mennyire beteljesedett a proféta igéje, aki Babilon rombadóltát és saját népének diadalmaskodását hirdette.

Szemeim előtt látható bizonyítéka a proféta jóslata beteljesedésének. Tudtam, hogy a szíriai pusztá mögött Isten kiválasztott népe most dolgozik azon, hogy Ciont újból felépítse.

Amikor Bagdadban repülőgépműhelyre szállt, a Tigris-folyón át vittük utunkat. Alig vesztettük el a hatalmas folyó körvonalait szemünk előtt, amikor ikertestvére, az Eufrates tárult fel előttünk. Ezt is elhagytuk és ekkor feltűnt a szíriai sivatag, amelyen keresztül az ígért földjéhez közeleedtünk.

Egy kanyarultnál defektus miatt kénytelenek voltunk gépünkkel leszállani. „Ohlé Kéder“ (Kéder sátrai) bibliai hely mellett ereszkedtünk le, valahol az Eufratesz és a Jordán között. Beduin csapat vett körül bennünket, amely tevén, lovon és gyalog közeledett felénk. Öregek, gyerekek, asszonyok, kik szemmel láthatólag rémesen csodáltak az óriás madarat, amely közéjük leszállt. Igen óvatosan közeledtek felénk, míg végül nagy tisztelettel eltelten körben megálltak. Egy öreg sejk, ki bátorságával kivált a többiektől, végül merész elhatározással egészen közel lépett a géphez és megtapogatta az óriás madár szárnyait. A csodálat moraja futott végig sorainak. Nyugodtan és bátran nézték most már a gépmadarat. Mikor azonban a gép propellerjei újra mozgásba jöttek és az ezer lóerős készülék félelmetes zajt

kezdett csapni, — mitha száz meg száz géppuská szólt volna meg, — olyan pánik tört ki közöttük, amelyet le sem lehet írni. Asszonyok sikoltoztak, gyerekek jajgattak, a felnőttek egymást gázolták le, hogy menekülhessenek, arab lovaikon törtettek előre, maguk után vonzólták a lompos tevéket — és ebben a pánikban szállt fel gépünk.

Mikor azután ezek: Ismael hamisítatlan fia meggyőződtek arról, hogy a gép még sem okád magából lövedékeket, csak a repülés okozta a zajt, megnyugodtak és maguk nevetek oktanulni felelőnkön.

Már a Moabiták dombjai fölött repültünk, talán Pisgáh fölött. Ótezer méter magasságon néztem le és amikor megpillantottam a messze panorámát, amely a Libanonról a tengerig terjed, megállapítottam, hogy én mintegy kétszer akkora területet láttam, mint amely Mózesnek a nagy törvényhozónak szemei elé tárult.

Mózes talán csak Dantól Beér-Sebáig látott és az Ur ezt a területet jelölte meg előtte Izrael népének örökségeként.

En azonban repülőgépműről sokkal messzebb láttam. Olyasféle érzésem támadt, mintha egykor majd eljönne a nap, amikor Izrael fiainak országa még tovább fog terjedni, mint amely területet én áttekinthettem.

Miközben ezen gondolkodtam, hirtelen megpillantottam a Jordánt. A palesztinai front csatateret vonulnak el előttem, amelyeken Izrael fiait hősiességgel harcoltak őseik földjéért.

Jericho a síkság városa, majd Judea bárságtalan vadonja tűnik fel a maga meztelen

Mit láttam Thutankamen piramissírjában

* Mindenki tudja már, hogy megtalálták Kairó közelében Thutankamen fáraó sírját. Hét hónap óta arról ír az egész világsajtó. Minthogy szerencsém volt szemtanúnak lenni, megkezdem ezenél én is szenzációs cikksorozatamat.

AZ ELSŐ FÜLKÉBEN

A nagy fáraó felirásai. A meztelen Irnok. A hangszerek, a keztük és a rabszolgák vize, azaz a keserűség kutja.

Az első között voltam, akik leereszkedtek a negyedfélezer éve elhalt hatalmas Thutankamen fáraó piramissírjába. S az első vagyok most, aki elfogultság nélkül beszámolok arról, amit láttam.

A bejárat fölött hieroglif-felírás ezekkel a szavakkal.

„Ezt az építményt én magam emeltem, én az erős Thutankamen, Thut isten imádója. Minden szerszámom egy vizilóbőr-ostor, amelyet meg kell őrizni, mert valamint Thut halhatatlan és a gulaépítő fáraó is halhatatlan, örök életre való e földön az ostor, amely megindítja és fentartja a termelést.”

A következő folyosó végén a nagy fáraónak a mottóját olvastam. Örökbecsű megnyilatkozás ez a mottó, amely meg is maradt igazságnak mindamai napig. Így hangzik: „Ezek a zsidók nem alkalmasak építő munkára.”

Egy ébenfaladikóban göngyölt papiruszon ott volt a magyarázat.

„Zsidó rabszolgák ezrei nyűzsögték e piramis alatt, csak nyűzsögték és lábatlankodtak és rontották az építés örömeit. Kellemetlenül szuszogtak a teher alatt és panaszkodtak és nem átaláltak feljajdulni, ha táncra perdült rajtuk az én felséges ostorom.”

Az első fülkében különböző hangszereket találtunk. Náblumot, dob, citerát, csörgő szisztrumot és néhány óriási keztyűt. Eddig egyetlen tudós se fejtette meg e keztyűk jelentőségét a hangszerek között, de én elolvastam rajtuk a titkos kékprést, amely azt mondja, ezek is hangszerek, akár a csimpolyák és a dudák, ezekben tanították dudálni a lábatlankodó zsidó zenészeket.

Ebben a teremben ott láttam a Meztelen Irnok szobrát. Ez az Irnok a térdén tartotta a kezét s mint nevéttető furcsaságról készült róla ez a meztelen szobor. A felírások azt mondják a felséges Thutankamen sokat mu-

terméketlenségében. Azután feltűnnek Jeruzsálem tornyai, dómjai és minaretei és csakhamar a szent város felett lebegtünk, amelynek körvonalai teljesen tisztán bontakoznak ki a ragyogó napsugarban.

Amióta az Eufat est elhagytuk, Judea dombos vidékéig a terméketlenség volt az uralkodó vonás, amerre repültünk. De micsoda ellentétre akadtunk! Itt ebben a kedves és kedélyes országoskában zöldelő vetéseket, gyümölcsfákat, erdőket, utakat, vasutakat láttunk, a kék tenger szegélye jelezte a termékenység útját.

Valóban, Dántól Beér-Sebáig egy minden tekintetben kívánatos ország feküdt előttünk, amely az alatt a három év alatt, amióta távol voltam innen, rendkívüli haladáson és fejlődésen ment át. Úditó volt látni városokat és falvakat: Ludd, Petach-Tikvah, Tel-Aviv, Rison-Lecion narancsligeteit és szőlőhegyeit, Rechoboth füge- és olaj-ültetvényeit. Minden azt mutatja, hogy zsidó ész, zsidó munka és zsidó türelem és célszerűen dolgozott, amióta ezt a csábító vidéket utoljára láttam. Délre fordulva Gaza felé vettük utunkat, azután régi táborhelyünk tűnt fel Rafa mellett és azután Elaris oázisa felé repültünk, keresztül a Szinai félszigeten, a Suezcsatornán és közvetlenül Kairó mellett a Nilus partján szálltunk földre.

Mindent egybevéve nagyon érdekes és csodás kirándulás volt, amelynek legszebb része az ígért földjének a panorámája.

latott a szerencsétlenül, aki mindig saját magánál tartotta a kezét, ennél fogva egész életén át úgy maradt. Ellenben a szomszéd fülkében ott volt az igazi Irnok szobra, aranydiszes citromfából faragva, drága öltözékben, megszire eltartott kezekkel, vele szemben az Irnok elé járulók amint épen távozóban vannak, ezek tetőtől-talpig ruhátlanok.

Láttam aranyserlegeket és ezüsttányérokat és közönséges cserépből való vizeskorsókat, melyek négyezer éven át épen megmaradtak, holott ez az igazság volt rájuk festve:

„Addig jár a korsó a kutra, míg eltörik.”

Nem értettem a dolgot, de a szomszéd

Görögország külön tárgyal Törökországgal

Moszkva nyomása Angorára

Athén, február 23. A görög kormány jegyzéket intézett az angol kormányhoz, amelyben kéri, sietessék a keleti helyzet megoldására vonatkozó tárgyalásokat, ellenkező esetben Görögország kénytelen lesz közvetlen tárgyalásokba bocsátkozni Törökországgal, mert nem várhat be egy újabb hosszú konferenciát, mielőtt Törökország állandó hadikészülődéseivel folytonos nyugtalanságban tartja Tráciát.

Konstantinápoly, február 23. Izmed pasa az

A köszönés filozófiája

Azt mondom, a legtöbb esetben a köszönés nem az emberek közötti bizalmasság kifejezője. Inkább azt jelzi, hogy mennyire idegenek vagyunk egymáshoz. Nagyon sajnálom, hogy ezt így kell megállapítanom, mert nagyon óhajtánám, ha más-ként lenne, ha szíveink inkább közelebb jönnének egymáshoz ahelyett, hogy ellökjék magunkat egymástól. Száz eset közül kilencvenkilencben a köszönés nem jelent nyílt és örömtias hurrát, hanem disztinkciót, amivel az egyik embert kiténtetjük a többiekől. Azt mondja a köszönés: Téged köszöntlek, de már a többi, aki itt elmegy melletted, bizony nem. A főnhéjazás szelleme ez, nem a barátság.

Már maga a tény, hogy felvetődhet a kérdés, ki köszöntse előbb a másikat, igazolja, hogy a köszönésből főként a szívelyesség hiányzik és az igazi bensőség. Én a magam részéről úgy oldottam meg a kérdést, hogy mindenkit előre üdvözlök. Szerencsére a társadalom nincs szigorúan beosztva alantások és fölöttesek szerint. Vannak emberek, akik várják a köszönést, ezeket a legvisszatartóbbaknak tekintem. Szinte csábító a gondolat, hogy ne köszöntsük őket. Meg kell emlékezni még az olyan különösen komikus köszönőkről, akik szintén várják a köszönést, de úgy, hogy előbb az ember felé intenek és szinte invitálnak a köszönrésre. Mintha mondanák: „Igen, igen, rád gondoltam. Köszönj! Le a kalappal!” Járjunk az ilyen szerencsétlen bolondok kedvében és emeljük meg kalapunkat. Fájdalom, rövidlátó vagyok és sokat ismerek, akiket szívesen köszöntenek előre, de nem miníg ismerem meg őket.

Van egy hölgyismerősöm, akivel tizenöt évvel ezelőtt egyetlen egyszer táncoltam, azóta egyetlen szót nem váltottunk, de úgy érzem, hogy köszöntenem kell őt, valahányszor meglátom. Pedig azt is érzem, hogy ennek semmi alapja és jogossága nincs és magamtól megkérdem, lehet-e-e valahogyan az efajta kötelező köszönések megszüntetni? Egy másik kérdés. Mit tegyen az ember azokkal,

sarokban rozsdás, törött csöveket pillantottam meg s megtudtam, hogy ezek Thutankamen fáraó kutszóveinek a maradványai s megvilágosodott előttem, hogy addig jár a korsó a kutra, amíg eltörik, de nem a korsó, hanem a kut.

Megtaláltam a kutat is, a feljegyzések szerint ez volt a keserű vizek kutja. Egy nagy kö fedte ennek a kutkanak a száját ezen szavakkal. „Igyál és fuss!” Azt mondja az egykori krónika, aki ebből a kútból ivott, bizonyos idő múlva akkor is futni kezdett, ha nem is tudta elolvasni a felírást. A betűk ugyanis varázsbetűk voltak, amelyek az írástudatlanok belsejében megvilágosodtak.

Kaczér Illés

angorai nemzetgyűlés tegnap esti ülésén beszámolt a lausannei tárgyalásokról. Politikai körökben az a vélemény, hogy Angora jelenlegi intranzigens magatartása az oroszok pressziójának tudható be. Részletes tudósítás az angorai nemzetgyűlés lefolyásáról még nem érkezett.

A török hatóságok felfegyverzik a muzulmán népet és támogatást nyújtanak a menekült oroszoknak, ami bizonyítja, hogy Angora és Moszkva között tényleg titkos szövetség van.

akiket soha be nem mutattak, de akikkel mégis közeli viszonyban állunk, mint például a lakókkal, akikkel az ember együtt lakik. Megtörténik, este a kapunál találkozom egy ilyen lakóval és köszöntöm. Mi történjen másnap? Ezek bizony problémák. De ha isten felülről nézi e problémákat, bizony jól mulat rajtuk.

Max Brod

Uj pénznemet vezetnek be a Ruhrvidéken

Páris, február 23. A „Le Journal” jelentése szerint Theunis sürgősen szükségesnek tartja, hogy a megszállott területekre új pénznemet vezessenek be. A megszállás óta a belga frank árfolyama erősen esett, mivel a belgák a német bányamunkásság fizetésére nagy márkátömeget vásárlására kényszerültek, ami a márkát javítja, a belga frankot pedig rontja. Véleménye szerint a forgalomba hozandó új fizetési eszközt Németországgal kell beváltatni. Poincaré csatlakozott ehhez a véleményhez, mert a megszállás óta a francia frank is nagyot esett.

Letartóztatások a budapesti bombamerénylet miatt

Budapest, február 23. A budapesti bombamerénylet ügyében Kertész Józsefet, aki Rassayt állítólag napokkal ezelőtt felkereste, hogy felfedje előtte a merényletet, szembesítették Rassayval, de eredménytelenül, mert Kertész kijelentette, hogy Rassayt nem ismeri, lakásán nem is volt, semmiféle orvgyilkosságról neki információt nem adott.

Tegnap különben Pápan elfogtak egy fiatal embert, akire a csomagot átadó egyén személyleírása ráillik. Vallomásából kiderült, hogy a merénylet napján Pesten tartózkodott. A késő esti órákban egy másik vidéki városban is elfogtak egy fiatal embert, aki huszadikán szintén Budapesten volt. A gyanúsítottakat a detektívek felkísérték Budapestre.

Marikovits P. ékszerész!
Cluj—Koloszvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek.

Sport kötött-szővött Áruház

aradi kötő és kötött-szővőgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek, kötött ruhák, harisnya és keztyű eredeti gyári árban

o o o kapható o o o

1394
[CLUJ, Wesselényi-utca 16. szám]

Orth. Chevra Kadisa Cluj

Értesítés

T. tagjainkat ezuton is értesítjük, hogy egyelőnk ez évi

rendes közgyűlését

f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja Szentlélek-utca 1. sz. alatti helyiségében.

Az érdeklődőket értesítjük továbbá, hogy előjárásunk f. hó 25-én délután 3 órai kezdettel ugyanazon helyiségben tagfelvételi ülést tart.

Cluj, 1923 február hó.

Rosenzweig Antal
Ch. K. elnök.

Bécsi potpurri...

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársé'61 —

Bécs, február 23. Még csak néhány apróságot akarok elmondani:

Az egyik az „Abbau“. Nem is olyan nagyon „apróság“ ez, csak egy kis „apróság“ keresztül mondom el. Egy kis szöke, filigrán, bécsi gépirólányon keresztül. Őt is abbautták. A Financminisztériumban dolgozott, de abbautták, adtak neki tizenkétféle korona végkielégítést, azzal elment. Ugyanekkor a Handelsminisztériumban is abbautták egy gépirólányt. Az is kapott végkielégítést és az is otthagya a hivatalát. Csak hogy ennek a kisasszonynak a felettése, egy osztálytanácsos, néhány nap mulva az abbauolás után megállapította magában, hogy ő képtelen gépirólány nélkül ellenni. Magasabb engedelemmel közzétett tehát az összes lapokban egy hivatalos hirdetményt, hogy a Handelsminisztérium V. ügyosztálya felvesz egy gépirólányt. Egy dactylotypistint. Másnap reggel jelentik az osztálytanácsosnak: egy fiatal lány vár az előszobában. Egy szöke. Filigrán. — Ja, ja... gewiss — mondja az osztálytanácsos — dactylotypistin... netwo...? Schicken's'rán! Bejön a kisasszony; a kicsi, szöke, bécsi filigrán. Pukkedlit csinál és hamiskásan mosolyog. — Für den Posten... net...? — kérdezte tőle az osztálytanácsos. — Jawohl, Herr Ministerialrat. — No gut... und sagen's mal, wo haben Sie bisher gearbeitet? De a kislány közben már letette a kalapját és a kabátját és leült az írógép elé. Az ujjai már javában kopognak a betűkön, amikor félvállról visszazól: — Ich bin abgebaut worden vom Finanzministerium...

Az állam, amely szabadulni akart tőle, adott tehát tizenkétféle korona végkielégítést, hogy csak menjen az ördögbe, mert hiszen nem tudja még a havi fizetését sem kiadni... — azután újból alkalmazta... Az osztrák főváros állami hivatalaiban most már csupa abbautott tisztviselő és tisztviselőnek ülnek, mindegyik kapott valahol végkielégítést és várnak a legközelebbi abbauolásra. A pénzügyben vannak az abbautott kereskedelműgyiek, a kultuszban az abbautott pénzügyiek, minden hónapban másutt vannak és mindenütt „végkielégülnek“. Kienböck, az abbautó pénzügyminiszter, aki egy rendelettel menesztette az állami alkalmazottak negyven százalékát, körútjain a minisztériumokban mindgyakrabban áll meg hivatalnokok előtt, nem szól, de látszik, hogy valamire vissza szeretne emlékezni. És egész biztosan erre gondol: Érdekes... mintha ezt az arcot már láttam volna a kereskedelműgyben... És mert drága, jó naiv osztrák, még hozzátesszi: De lehet, hogy tévedek...

Ezért nem kell csodálkozni, ha Ausztriában ma valaki arra a kérdésre: — Von was leben Sie? — így felel: Ich bin ein Abgebauter...

Az egyik este azután nagyon komoly, felémelő és maradandó impresszióban volt részem. A bécsi Szabadiskolában előadást tartottam Palesztináról. A Café zur Klinikből mentem le a szuterénbe, ahol az előadóterem volt. A hallgatók között levő szocialista diákok csoportjából kivált egy fiatalember, odajött hozzám a pódium mellé és figyelmeztetett, tudjam meg, erős cionistaellenes hangulat van a hallgatóságban. — Jó — mondtam — most nyolc óra van, még eltarthat két óráig, tizkor már nem lesz.

Azután elkezdtem nekik beszélni Palesztináról. Azzal kezdtem (taktikusnak kellett lennem, ha valamit el akartam náluk érni) hogy magam is erős diszpozícióval a nacionalizmus ellen indultam el Konstanzból a kisázsiai partok felé. Szmirnában a görög-török-örmény mészárlás: bojtok, bugyogók és egyéb nemzeti viseletek miatt, csak megszállandította bennem azt az elhatározást, hogy na Palesztinában is csak sovinizmust fogok látni, magam is revízió alá veszem a cionizmust. Azután, egy hirtelen fordulattal, rásiklattam hajómat a haifai vízre. Hallgatóságomra egyetlen erős kömüvelendülettel rámagasítottam a már messziről látszó hatalmas Malmot, a kétemeletes Munkásotthont és a Müegyemet. Közben egy-két-három zöld nargilán meggyújtottam a parazsakat és a még kétkezők előtt végigheverttem az ópiumszívó, lusta, sovinizta salfrokos arab ebfendiket. Staffásul mindenütt egy csapat munkásulbonyos chalucot vonultattam fel. A gedudnyikok, schwarcarbeiterek,

kavicsördelők teremtő öklei mindenütt kilátszottak. Es a Kármel-hegyen, a munkásalakásokon és munkásjóléti intézményeken dolgozó zsidó leányokat és fiukat a zeg-zugos és félig eltakaró bibliai romokon át az ortodox marxisták közül is már sokan észrevették. Amikor pedig, egyetlen ölbefogással, valamennyiüket Nuriszig vittem, már nem volt egyetlen szem, amelyik erre a közösségi kolóniára nem a legnagyobb csodálkozással nézett volna, a padok alatt, a lábukba, a többnyire zsidó származásu hallgatók minden erejüket belefeszítették és amikor, végül, belőlem is eddig soha elő nem tört hívő, kemény, kiáltó hangon arra figyelmeztettem őket, ne legyenek önzők és ne rosszalják, hogy száz, ezer, tízezer, százezer fiu és leány nálunknál előbb megtalálta az igazságos életet és földet kapott a lába alá és ezért most erősek, öntudatosak és megdönthetetlenek, mindenki megérezte közülük elhagyatottságát, levegőbenlógását, a jó életből való kivereségét és hiábavaló fogószeszorítását, egy csillogó szemű, körhajú lány mindent felérezve egy pillanat alatt, szinte magának, kisikoltott: — ez az!... talaj van a lábuk alatt! — szegényeket hogy sajnáltam és már nem is igen akartam az egy-két kétkedővel még vitatkozni, csak a vége felé azt mondtam még nekik ebben a meleg, megértő, közös megérzésben, fogadják szeretetükbe a chalucákat és a chalucákat és a meglett zsidó férfiakat, akik őket kézenvezetik... És a szuterénből fel, a falépcsőkön, az az érzésem volt, hogy a legkonokabbak is megnyitották nekik szívüket.

A Café Friedrichben is láttam diákokat. Ezek Bukovinából és Beszarábiából valók voltak, zsidók, Romániához csatolt területekről. A Café Friedrich podig csak egy kis kávémérés, nem kávéház. Olcsón lehet benneenni. Pohár tejet lehet kapni 1800 koronáért (5 leiert), vaját 1400 koronáért, tojást 2000 koronáért. Medikusok szoktak ide járni az Allgemeines Krankenhausból. A tulajdonos, Friedrich bácsi, kifüggesztette az üzletablakba: „Hier sind sämtliche csernovitzer ostjüdische und rumänische Zeitungen zu lesen.“ Amikor Magnus Hirschfeld ellen az a hackenkreuzeres merénylet volt, Friedrich bácsi odajött hozzám és megkérdezte, mit gondolok, nem volna-e jó kihuzni a tábláról az „ostjüdisch“. — Ha gondolja... — mondom. — Beverhetik az ablakomat... Hiszen tudja, milyenek most ezek a burschok... — Ment a kirakathoz, kinyitotta, betördítette a táblát és az „ostjüdisch“ szót átragasztotta. A csernovitzi zsidó diákok pedig ezalatt hátul ültek, mellékszobában és egy regátbéli kollegájuktól román órát vettek...

Lakástügyek. Talán valamivel kevésbé kilátástalanok, mint nálunk. Lehet kapni. Fél kell kelni hat órakor és el kell indulni az újságokkal. Két-három lustát, akik félhétkor indulnak, mindig meg lehet előzni. Annál több azonban a penzió. Van minden második házban. Kétféle koronáért (6000 leiert) már elég jó ellátást lehet kapni. De kinek van kétféle? Meg kell elégedni szerény, butorozott szobával és a Gemeinschaftsküchével. Sokkal jobban úgy sem jön ki az ember. Egyik újságírókollegám beszélt, künn lakik valahol a város végén, kis szobában, amely olyan nedves, hogy minden reggel csuróvízben ébred. Azt mondja, már két év óta nem mosdott... Mindig csak törülközik. — És ez a liliputi cseppkőbarlang meséli. — háromszázezer koronába kerül... Cseppkőbarlang, liliput, háromszázezer... — bizony, mésebe illő.

A régi milliósok... A privatierok... Ez a külön kaszt, amely Bécs specialitása volt... A nyugalmabavonultak... Anno 1914-től 1922-ig... Visszavonult három-négymillióval, autoval, kastélyal, cselédséggel... Milyen exkluzivak! — mondták róluk... És csak így! — magánzó!...

Szörmék művészies feldolgozása

Déri Lajos,

Cluj, strada Memorandului (v. Unió-utca) 3.
Eredeti modellek! Telefon 12-12. 1369

Övék az egész Belváros!... Minden háza: privát! Nagy szó volt!... Most? — ülnek a kastélyukban, csupasz falak között, a butorokat, képeket eladták. Auto, rég kivezették, nincs egy bricska se a kapualj alatt, csemetnek, nem jön cselédség, elbocsátották, a vaskapuzhoz két új kulcsot kellett csináltatni a bérlőknek... csak vasárnap délutánonként van még valami hangulat, ilyenkor ismerős nemesek, von-ok jönnek össze még meglévő, letkopott szalonokban, szömorkások, édeskesen elkeseredettek, volt tisztek kihuzzák csigolyájukat: — Ich sag Ihnen, Excellenc, die richtige Millionärs waren doch wir... — No ja, Herr baron, jedenfalls... kh... kh... nur wissen's, s'ist unangenehm... heut' hab' ich wider verlangt zehntausend Kronen vom zimmerherr... kh... kh... freilich... jedenfalls der richtige Adel waren doch wir... — és ő is hihuzza magát.

Ben Ami

* Legelőnyösebben vásárolhat Clujon az ujonnan megnyitott Izsák Testvérek női divat- és rövidáruházában (Ferencz József-utca 63). D. M. C. minden számban kapható. Szolid és pontos kiszolgálás.

Carol Springer

„Transilvania“

DENTAL DEPOT

Weiss & Schwarz bécsi cég képviselete
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei
(v. Kossuth Lajos-utca) 43 sz.

Állandó raktár a fogászathoz szükséges berendezési tárgyakból és anyagokból. Eredeti Ash. De Frey és Harvard áruk. Platina, arany és forrasztók. Arany és platina hulladék beváltás. Pontos postai szétküldés! 1474

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,
felöltők,
fluruhák,

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

Megnyílt! A Megnyílt!

HELIOS

kötött-szövött áru gyár lerakata
Cluj, Piața Unirii (Fötér) 7 sz.

Óriási választék kötött
kabátok, kötött ruhák,
női és gyerek creppek,
jämperek, harisnya és
o o keztyükben o o

1389

Eredeti gyári árak!

HIREK

— Az Uj Kelet mai száma a beálló szombat előtt pénteken a délutáni órákban jelenik meg. Legközelebbi számunk vasárnap délelőtt fog megjelenni, mert szombat után csak éjjel készülhet el.

— A zsidó ipariskola. A kolozsvári zsidó ipariskola terve a napokban a megvalósulás felé jelentősen előbbrejutott. A hitközség egyik előkelő tagja az iskola céljaira nagyobb telket ajánlott fel ajándékképpen, a Joint pedig az építkezéshez járul hozzá nagyobb összeggel. Az ipariskola ügyét és a vele összefüggő társadalmi kérdéseket tegnap délután Glasner Akiba főrabbi méltatta nagyobb zsidó nyilvánosság előtt a templomban „Zajin-adar“ beszédében. Kifejtette annak a szükségét és időszertűségét, hogy a zsidó ifjúság vonassék el az intellektuális pályákról és inkább produktív pályákon keresse boldogulását, anélkül azonban, hogy szellemi pallérozását elhanyagolná. A mai vezető programja nem lehet a nevelés terén más, mint a zsidóságot termelésre, munkára, egyszerűségre ösztökélni. Örömmel jelentheti, hogy Kolozsvár zsidósága már megkezdte e tekintetben a kezdeményező lépéseket és az ipariskola hivatva lesz megteremteni a munka jegyében induló zsidó közéletet. Egyben rámutat a jelszó-rendszer mai állapotának tarthatatlanságára és e téren is átszervezést kívánt.

— Orvostoyábbképző tanfolyam Kolozsváron. A kolozsvári Karolina-kórház igazgatósága régi tervét valósítja meg. Ujjonnan végzett orvosok részére továbbképző tanfolyamot nyit az egyetemi klinikákon. A tanfolyam valószínűleg június elején kezdődik.

— Huszomnyolcadikán kezdődnek a sorozások. A kolozsvári hadkiegészítő-parancsnokság rendelkezése szerint az 1924-ik évfolyambeli hadkötelesek (az 1902-ben születettek és a mult évben be nem sorozott I. és II-ik évfolyambeliek) sorozása a kolozsvári kerületben a következő sorrendben történik: Hidalmáson február 28-án és március 1-én; Bánffyhyunyon márc. 4-5-6-án; Gyaluban márc. 11-12-én; Mócsón márc. 13-14; Felvincen március 16. és 17-én; Torda városában március 19., 20. és 21-én; a tordai járásban március 23., 24. és 25-én; Aranyosbányán március 26. és 27-én, Alsójárán március 29. és 30-án; a Kolozsvár központi járásban április 3., 4. és 11-én; Borsán április 11-én délután és 12-én; Kolozsváron pedig április 13., 14., 15., 16., 17. és 18-án lesz a sorozás.

— Kisajátították György görög király magánvagyonát. Londonból jelentik: A „Daily Mail“ szerint az athéni forradalmi bizottság elhatározta az 1913-ban meggyilkolt I. György király magánvagyonának lefoglalását. Ehhez a vagyonhoz tartozik az athéni királyi színház, a pireusi királyi pavillon, egy gyönyörű villa Corfu szigetén és a királyi palota Tripoliszban. A kormány a színházat nemzeti színházzá változtatta, míg a pireusi villát a mostani király nyári üdülőhelyéül jelölték ki. A corfui villába tengerészeti hivatalokat állítanak fel, míg a tripoliszi palota az ottani hatóságok rendelkezésére fog állani.

— A cári kincsek legendája. Az ideérkezett amerikai lapok sokat foglalkoznak James Jones Szibériában elhalt amerikai matróz esetével, akinek a holttestét még a háború idején Brooklynba hozták és ott a tengerészeti iskola temetőjében annak rendje és módja szerint eltemették. Pár hónappal ezelőtt valaki egy legendát talált ki és értett a legenda terjesztéséhez. A mese arról szolt, hogy a matróz sirjában a cári család kincsei vannak elhelyezve és a matrózt csak azért hozták Amerikába, hogy leszegezett koporsójában áthozhassák a tengeren a Romanowok világhírű ékszerit. Amióta ez a hír elterjedt, a temetőnek egyetlen éjjel sem volt nyugta. Meg kellett erősíteni a temetői őrséget egy szakasz matrózzal, mert a kincsleső haramiák csoportokban és főlgyverkezetten akarták feltörni James Jones kincses koporsóját. A rendőrség véget akarván vetni az izgalmaknak, engedélyt kért a tengerészeti államtitkárságtól a sir nagynyilvánosság előtt való felnyitására.

Ez az aktus a napokban történt meg. A rendőrség emberei felbontották a sirt, kiemelték a koporsót, felnyitották a fedelét és mindenki láthatta, hogy a legendás koporsóban egy kis ezüst emlékműven kívül semmilyen ékszer nem volt. Ezrével állották körül a sirt, többen azt kívánták, hogy ássanak mélyebben, hátha ott bukkannak rá a cári kincsekre. Az ásás nem hozott semmit, noha a sziklás földben addig ástak, amíg viz nem buggyant fel. A közönség csalódottan távozott, a tengerészetiügyi minisztérium pedig azon az éjjelen már bevonta a temető-őrséget. James Jones most már nyugodtan aludhatja örök álmát.

— Három vasuti karambol. Tegnap éjjel a kolozsvári állomásfőnökség sürgősen szolgálatba hívta a pihenő vasutasokat és utasította őket, hogy szálljanak ki Élesdre, ahonnan vasuti szerencsétlenséget jelentettek. Az üzletvezetőségnek szintén értesültek e karambolról és dr. Tiberian vasuti balesetvizsgáló reggel a helyszínrre utazott. Hivatalos jelentést a CFR még nem adott ki a katasztrófáról. Az eddig kiszivárgott hírek szerint az összeütközés úgy történt, hogy a 3026. számú tehervonat éppen tolatott az élesdi pályaudvaron, amikor a 3025. számú szerelvény érkezését jelezték. A forgalmi főnök tilosra állította a jelzőt, de a teljes gözzel haladó vonat ezt csak akkor vette észre, amikor már majdnem bent volt az állomáson. De ekkor azonban már nem tudott fékezni és belefutott a tolató szerelvénybe. A heves összeütközés következtében tizenkét kocsi pozdoriává tört. A kolozsvári üzletvezetőség és az állomás forgalmi irodájának információja szerint a karambolnak emberélet nem esett áldozatul, csak sebesültek vannak, akiket a Kolozsvárról indított mentővonat részesített első segélyben. További részletek még nincsenek. Még két vasuti karambolról érkezett szűkszavú jelentés a kolozsvári üzletvezetőséghez. Az egyik a tömösi szorosban történt, de erről a vasutnál is csak annyit tudnak, hogy a gyorsvonatok emiatt Turnu-severinen át közlekednek. A harmadik szerencsétlenség, melynek áldozatai is vannak, a regátban történt.

— A németországi inség. Berlinből jelentik: A sajtó napról-napra elszomorítóbb híreket közöl az ország minden részéről. Mindenfelől az éhínség jelenségeit írják le egyszerű, de egyszerűségükben megkapó szinkekkel. Legutóbb e jelenségekkel már a birodalmi gyűlés is foglalkozott és Bomm, az egészségügyi hivatal elnöke kijelentette, hogy a nagyobb német városokban az élelemhiány és a hiányos testápolás következtében az emberek ellentálló ereje állandóan csökken, úgy hogy több város szegényebb néprétege a teljes züllés előtt áll. A városok munkáselemei közül legtöbben csak a legkritikább esznek húst és a lakások sem felelnek meg az egészségügyi követelményeknek. A halandóság ijesztő módon emelkedik. Ennek rovására kell irni azt az általános csüggedést, amely a szokatlanul nagy számban előforduló öngyilkosságokat idézi elő. Minthogy az embereknek nincs módjukban tisztálkodni, bőrbetegségeket szenvednek és sokan közülük ebbe pusztulnak bele. A tejhány a csecsemőhalandóságot ijesztő mértékben fokozta és meg lehet állapítani, hogy a városokban fölnvelt gyermekek ötven százaléka rosszul táplált. A gyermekeket ezenfelül fogyasztékosan ruházzák, úgy hogy hülésnek majdnem mindegyikük van téve. A tüdővész soha olyan nagy mértékben nem lépett fel Németországban, mint az utolsó hónapokban.

* Párisi tanulmányutamról hazaérkezve, női divatszalonomat megnyitottam, ahol eredeti Párisból hozott modellek is kaphatók. Kende Lipótné Uránia palota II. em.

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás a legjobb kivitelben a „KRISTÁLY“-nál Cluj. — Telefon 500.
Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

— Megverték egy detektivet. Kolozsváron, amióta szinte rendszerré váltak az éjszakai verekedések, már több ízben megtörtént, hogy a rendhábortók megtámadták a rendőrség embereit. Csütörtökön éjjel hasonló eset játszódott le a Ferdinánd király-uton. Egy mulatózó társaság, amelynek tagjai Porutiu György volt rendőrségi fogalmazó, Stoica János negyedik kerületbeli közigazgatási kapitány, Borza József vámtisztviselő, Alb Pál és Muresan József gazdálkodók voltak, éjjel után két órákor be akart menni a Metropol-kávéháza. Az ügyeletes Sternberg Ignác detektív tudomásukra hozta, hogy záróra van. A társaság erre rátámadt a detektívre s addig ütötte, míg összeesett. Közben a detektívnek eltűnt az aranyláncja és a hivatalos iratai. A kiszállott rendőrségi előállította az éjszakai verekedőket a központi kapitányságra.

— Akinek hatvanezer dinár jövedelme van — építsen házat. Szabadkáról jelentik, hogy a jugoszláviai új lakástörvény életbeléptetésével most sor kerül a törvényben előirt kötelező építkezések végrehajtására is. A törvény szerint mindazok, akiknek jövedelme a hatvanezer dinárt, vagy pedig vagyona a másfélmillió dinárt meghaladja, egy éven belül kötelesek házat építeni. A lakáshivatalok és az adóhivatalok már megkezdtek a szükséges adatok összegyűjtését. Elsősorban a kereskedőket, azután az ügyvédeket és bankárokat s végül az orvosokat és egyéb foglalkozásukat kényszerítik az építkezésre. A kényszer sok nehézséget fog okozni. A hatvanezer dináros jövedelmi alap ugyanis nem nyújt alapot arra sem, hogy az építés céljára amortizációs kölcsönt lehessen felvenni annál kevésbé, mert a pénzintézetek a kölcsönnek ezt a formáját — amikor más formában 25—30 százalékos évi kamatot tudnak elérni — már rég beszüntették. Egy szerény háromszobás családi ház felépítése a telekkel együtt ma legalább 200—250 ezer dinárba kerül. A 60.000 dinár jövedelmű építetőnek tehát négy évi jövedelmét előre és egy összegben építésre kellene fordítania.

— Véres verekedés a volt pozsonyi egyetemen. Budapestről jelentik, hogy az itt székelő volt pozsonyi egyetemen tegnap véres verekedés volt. Névsorolvasás után a hallgatók egy része a folyosókon gyülekezett, eloltotta a lámpákat és az előadóteremből kifelé igyekvő zsidó hallgatókat bikacsokkal megtámadta és ütni kezdte. Egy nőt és több férfit hallgatót véresre vertek. A rendőrség nagyobb készültséggel szállott ki, azonban mire a helyszínre érkezett, a verekedők már elmenekültek. Az egyetem rektora kijelentette, hogy abban az esetben, ha a verekedés megismétlődik, bezárja az egyetemet. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— Elfogtak két vasuti zsebmetaszt. Tegnap délután a kolozsvári detektívtestület egyik tagja hosszas nyomozás után elfogta Costica Constantinescu bukaresti illetőségű zsebmetaszt, aki a craiovai ügyészség fogházából szökött meg és hetek óta az Egyetem-utca 6. alatti házában lakott Grigor Joanidi nevű társával, akit szintén letartóztattak.

— Öngyilkos állatorvos. Telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy a Szappan-utca 7. alatt öngyilkos lett Resch József ausztriai születésű állatorvos, aki évek óta lakik Kolozsváron. A helyszíni szemle alatt kiderült, hogy Resch moriummal megmérgezte magát. Tettét, hátrahagyott leveleiben, gyógyíthatatlan betegségével indokolta.

— Ellopták az óráját. Dr. Weisz Adolf, kolozsvári orvos bejelentette a központi rendőrségnek, hogy az állomáson ismeretlen tettesek ellopták tízezer lei értékű aranyóráját. Az órát az egyik detektív Benyovics korcsmárosnál találta meg, aki azt állítja, hogy azt egy ismeretlen férfitől vásárolta. A tolvajt nyomozzák.

* Orvosi hír. Dr. Krémer fogorvos rendelését Calea Regele Ferdinand. (Ferencz József-ut) 34. alá helyezte át. (Földszint, Metropol-kávéház udvarán.) Rendel. d. e. 10—12, d. u. fél 3—5-ig.

* Legujabb divat szerinti ruhák Lukács-ur divatszalonjában készülnék Wesselényi-u. 20. I-es emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

* Robban a jökedy, mint a dinamit, ha az asztalon a perzsgő Szilágyi Favorit.

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Viddki megrendeléseket postán eszközölök

KÖZGAZDASÁG

Az UGIR bukaresti nagygyűlése

Az iparreform-javaslatok sérelmesek Erdélyre — A földgázárak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bukaresti távirat szerint az Uniunea Generala Industriilor Romaniei, a romániai gyár- iparosok országos szövetsége február 22-én kezdte meg bukaresti nagygyűlését. A végrehajtóbizottság tagjai csaknem teljes számban vettek részt a tanácskozáson, amelyet dr. Groza Péter volt miniszter, a blokk társelnöke nyitott meg.

A felszólalások kemény bírálatot gyakoroltak a kormány gazdasági reformjavaslatai felett, különösen hevesen bírálták a közmunkautgyi miniszter új munkatörvény-tervezetét, amely sok tekintetben súlyosan sérelmes a munkaadókra és Erdély, valamint a Bánát egyetemes közgazdasági és ipari életére.

Groza elnök radikális megoldást javasol és indítványozza: *küldjön a gyáripari szövetség ultimátumjellegű memorandumot a kormányhoz, amelyben követeli a munkautgyi törvény tervezetének részletes módosítását, ellenkező esetben a nehéz ipar a legkíméletlenebb harcra indítja meg a kormány és javaslata ellen.*

Regáti gyáriparosok szólnak fel ezután, akik azt állítják, hogy a kormány saját érdekét szolgáló pénzügyi intézményeket kíván létesíteni, mint amilyen a devizakereskedelmet ellenőrző hivatal és mások és ezért a teljes törvényjavaslat visszavonását követelik.

Szana Zsigmond temesvári bankigazgató, a bánáti körlet reprezentánsa és N. Mircea ezzel

A Foresta felemelte a fenyőfa árát

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Fatermelők köréből úgy értesülünk, hogy a Foresta már megállapította új árát, melyek a puhafában lényeges áremelést jelentenek. Az árakat még nem hozták ugyan nyilvánosságra, de a Forestához közelálló tényezők úgy tudják, hogy az új megállapítás jóval felemelte az építőanyag árát.

Szakkörökből kapott értesüléseink szerint ezt az áremelést a magas munkabérek és a termelési költségek emelkedése indokolta teszik ugyan, de egyelőre véve a belföldi piacon mutatkozó nagy pénzügyi válságot, valamint a főképp magyar vevőkörzönségnél fennálló fizetési nehézségeket, — a magasabb árak csak papíron fognak megmaradni. A helyzet ugyanis az, hogy a belföldi kereslet oly csekély, amely nem jöhet számba a Forestánál, a kistermelők viszont, akik nem tudnak kölcsönhöz jutni, csak hogy pénzt szerezzenek, kénytelenek az árut jóval olcsóbban, sokszor 20—30 százalékos engedménnyel a papíráron alul eladni, mert a termeléshez képest a kereslet aránytalanul csekély. Ezt a készpénzzel rendelkező vevők alaposan ki is használják.

Az exportnál pedig az áremelés nem okozhat változást, mert itt mindenki olyan árakat kap, amilyeneket el tud érni. Ezt a konjunkturát azonban szintén csak olyan tőkeerős cégek tudják valahogy kihasználni, mint a Foresta, melyet úgy finanszíroznak, hogy a külföldi fizetési nehézségek nem okozhatnak zavart. A főképp Magyarország felé gravitáló exportnak ugyanis, a szállítási nehézségeken kívül, az a legnagyobb akadálya, hogy a

szemben csak a törvénytervezet módosítását kívánják.

Groza elnök újabb felszólalásában megállapítja, hogy a javaslat nem veszi figyelembe az erdélyi és bánáti érdekeket. Figyelmen kívül hagyja elsősorban az erdélyi telekkönyvi adatokat, amelynek intézményét a régi királyságban nem ismerik és így a tervezet nem felel meg a csatolt területek jogos követelményének.

A földgáz kérdése

A kongresszusra a fővárosba összegyűlt erdélyi gyáriparosok megütközéssel értesültek a kormány döntéséről, amellyel megdrágította a földgázt.

Különösen a keltett nagy recenzust, hogy Sassu kereskedelmi és ipartügyi miniszter a gyáriparosok meghallgatása nélkül állapította meg a földgázárakat. Az árak ugyanis azt bizonyítják, — állapították meg a gyáriparosok — hogy a kormány a földgáz árának felemelésével a régi királyság ipari üzemeinek konkurren ciáját segíti elő az erdélyi gyárakkal szemben.

Az árakat különben az erdélyi gyárak részére a következőképp állapították meg:

Medgyesi üveggyár részére 28 bani, tordai üveggyár részére 26 bani, a marosújvári Solvay-művek és a dicsőszentmártoni nitrogén-gyár részére 15 bani. A kisipar részére általában 33 bani a földgáz ára.

budapesti Devizaközpont nem utalja ki a kereskedőknek a szükséges leivaltat, csak nagy késéssel és akkor is a kívánt összegnek negyedét, vagy legfeljebb harmadát utalja ki s így a magyarországi vevők nem tudnak fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. A romániai kistermelők ilyen feltételek mellett nem versenyképesek a Forestával, amely tulteszi magát a Devizaközpont nehézségén, mert a vételért magyar koronában is elfogadja. A rendelkezésére álló apparátus segítségével aztán összes külvívősegeit idejében behajtja és óriási bankösszekötéseit révén a magyar koronát bármilyen valutára beválthatja.

A Banca Nationala közgyűlése. Bukarestből táviratozza tudósítónk: Február 22-én csütörtökön tartották a Banca Nationala rendes évi közgyűlését Oromolu bankkormányzó elnökletével. A szokásos jelentések tudomásulvétele után a közgyűlés köszönetet mondott az igazgatóságnak az eredményes munkálkodásért. Az alapszabályok módosítása tekintetében a közgyűlés nem hozott határozatot, miután ez a kérdés szoros összefüggésben van a felállítandó Credit Industrial intézményével. Az alapszabályok megváltoztatására külön rendkívüli közgyűlést fognak összehívni.

Közvetlen távírvonal Bukarest és Belgrád között. Bukaresti tudósítónk jelenti: A kormány hosszas tárgyalások után megegyezett a jogszláv kormánnyal a Bukarest és Belgrád között létesítendő közvetlen távírvonal felállítására kérdésében. A vonal kiépítését a megegyezés alapján közelebbtől megkezdik.

A tőkemag kiviteli illetéke. A pénzügyminiszter a tőkemag kiviteli illetékét vagononként 30.000 leiben állapította meg. Ez az összeg a taxa de comisiont is magában foglalja.

A kiviteli illetéket — éppen úgy, mint a garboneműeknél — nemes valutában kell fizetni.

Német vasúti anyag érkezik Romániának. Bukarestből jelenti tudósítónk: A kormányt értesítették, hogy a Németország által a német jóvátételi számla törlesztésére Romániának ígért vasúti anyag a legközelebbi napokban megérkezik az országba.

A CFR. január havi bevételei. A román államvasutak központi igazgatóságának kimutatása szerint a CFR. január hónapban a személy- és áruszállításokból a következő bevételekhez jutott: A Csehszlovákiával lebonyolított forgalomból 1850 lei és 1066.50 cseh korona a személytarifából, 487 lei 20 bani és 518.40 cseh korona a csomagforgalomból. Az Orient-expressz személyforgalma 23499, a csomagszállítás pedig 9375 francia frank bevételt juttatott a CFR.-nek. A Szimplon személyszállítása 16322, csomagforgalma pedig 5097 francia frank bevételt eredményezett.

Valutapiac február 23. Zürich. Nyitás: Berlin 237.50, Newyork 531, London 2505, Páris 3227.50, Milánó 2562.50, Prága 1572.50, Budapest 18.50, Belgrád 505, Bukarest —, Varsó 150. Bécs 75, bélyegzett 75.

Berlin. Nyitás: Róma 1105, London 107.000, Newyork 23.000, Páris 1400, Zürich 4300, Bécs —, Prága 625.

Bukarest. Valuta: Márka 120—125, leva 118—120, török lira 125—130, angol font 970—980, francia frank 1275—1280, svájci frank 40—40.50, drachma 230—240, dinár 190—200, dollár 210—212, Napoleon 740—800, osztrák korona 30—31, magyar korona 7.50—8, cseh korona 590—600, lengyel márka 65—70. **Deviza:** Páris 1240, London 960, Newyork 205, Brüsszel —, Róma 995, Zürich 3975, Prága 618, Bécs 32, Berlin 92, Budapest 8.50.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Szombat délután 3 órákor: Sárka csikó. (Ifjusági előadás, igen olcsó helyárakkal. Szentgyörgyi István föllépésével. Előadó: Pálfi Márton.)

Szombat este 7 órákor: R. U. R. (Napi bérlet 95. sz. B.) Szombat este fél 11 órákor: Nebántsvirág. (Rendes helyárakkal.)

Vasárnap délután 3 órákor: Délibáb herceg. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap este 7 órákor: Éva. (V. Hegyi Lili és Stumegi Ödön föllépésével. Premiére helyárakkal. Napi bérlet 96. sz. C.)

Vasárnap fél 11 órákor: A csábító. (Rendes helyárakkal.) Hétfő: R. U. R. (Rendes helyárakkal. Napi bérlet 97. szám A.)

A színházi iroda hírei

Hegyek alján. Teljes zenekarral folynak már a színpadi próbák D'Albert Jenő világhírű operájából, a Hegyek alján-ból. A próbákat Sugár Frigyes rendezi és dr. Bródy Miklós karnagy vezeti. A Hegyek alján főszerepeit Léva Itonka, Kolbay, Neményi Lili, Fajk Rózi, B. Dunay Rózi, Takács, Sugár Frigyes, Virág, Réthely fogják énekelni. A Hegyek alján premierje a jövő hét csütörtöki estéjén lesz.

Dupla, vagy semmi. Megkezdődtek már a próbák Alfred Savoirnak, a Kékszakáll 8-adik felesége szerzőjének legújabb darabjából a Dupla, vagy semmi-ből is, amely Banco címen óriási sikerrel uralkodik az ezévi párisi színházi évad fölött. Ugyanilyen nagy sikere volt Bécsben is s csak pár héttel ezelőtt Budapestben. A Banco-t Heltai Jenő fordította magyar nyelvre Dupla, vagy semmi címen. Az előadást Táray Ferenc rendezte, a főszerepeket pedig Poór Lili, Lengyel Vilmos, Táray Ferenc, Izsó Miklós, Leóvey, Oláh Ferenc, Táray Böske fogják játszani. A Dupla, vagy semmi bemutatás előadása a jövő hét pénteki estéjén lesz.

R. U. R. Capek Károly szenzációs új darabja, a R. U. R. szombaton este 7 órákor másodszor s hétfőn este fél 8 órákor harmadszor fog színpadon látni rendes helyárakkal s rendes bérletfolyamban.

Nebántsvirág és Csábító éjjel. Előre megváltatók a jegyek a Nebántsvirág szombat éjjeli és a Csábító c. amerikai újdonság vasárnap éjjeli előadására.

* Központi Télikert Barossia Björnson Cow-Boj csoport.

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSABB ÉGŐ TÖKELETES VILAGÍTÁS!

LEGGAZDASÁGOSABB

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lei. Jelleg hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkötség fizetendő.

Pászka sütés! Ugy mint minden évben az idén is pászkat sütök. Előjegyzéseket mai naptól felveszek. Liszt nálam kapható. Smiel Samu Kriza-u. 16. 5193

קניסע אלערליי ספרים און נאכע ביכלאטערעקע ספרען מיט שיינאנאמען צו רייכטען א ליברריא "Safuth" Cluj 5194-1.

Gazdák, kertészek, kertészkedők! Zittaiu hagyomány, sárga óriás, garantált fajúsza, legjobb csiraképessege, kgja 200 Lei, nagyobb vételnél engedmény, amíg a készlet tart. Tegyen mindenki kísérletet és mindig ezen fajhoz fog visszatérni. **"Semina"** (Fleischmann Emil) Timisoara I, Strada Primariei 8. 5184

CORON BLUE (kékítő kocka), kékítő illatos, tinta, párna, festék, kaplakk minden színben, padlósárgító, garantált minőség, legolcsóbb ár. Telegram: "LUXOR" Cluj Telefon 12-97 sz.

"LUXOR" 1295
VEGYESZETI GYÁR CLUJ
Engross engedmény

ROSENZWEIG ANTAL Cluj (saját ház)
Telefon 4-36 Széchenyi-tér 38. Telefon 4-36

סליעם טאעסזעק, מיריאמק און דיסקטעסעס מאכסור גארניטוראק נעמעט און מאגאר פארדיטאבאן, נאגאר ראקטאר

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,
ha levélben vagy személyesen
oo adja fel rendelmenyét. oo

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház
rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihaiu Viteazul

FII GUTH Á. FIAI
Satu-Mare (Szatmár)

Gyárt és szállit:

Parafadugót, plehkronadugót, fadugót, staniollvegkupakot, capselin-folyadékot, lvegcimkét, horólemezeket, facsapót, kénylápót, gelatinet, vizahőlyagot, acéltombát, parafatalpat (cipőbetét), parafatáblákat, "Berolina" vagy "Bírol"-kefeket, filtrirgépkeket, asbeszet, gummitömítőket, borszivattyukat, pászós-árválót, szimezt és agrafot, cognacos lvegekhez rajfahátót, szivacsot, ónozott tubusokat, plehdobozokat, szóródugókat (Spritzkorke), demtonokat (fonott kosárúveg), valamennyi pincészetli cikkeket és gépeket a legolcsóbb napi árban. 1327

Kérjen árajánlatot!

MEGNYILT! Clujon a Bolyai-utcában MEGNYILT! ahol minden e szakmába

Rosmann Mihály szücsműhelye 1387
vágó munkát legujabb divát szerint pontosan eszközölök. Szolid árak!

S. EISENSTÄDTER & Co.

Főzlet: Cal. Victoriei 2. -
Fiók: Óvár, Szentlélek és Kinizsi - utca sarok

szücs és szörmeáruháza
Szörmeárukban állandóan nagy készlet 1333

Sürgöngy: BÖRDISZMÜGYÁR TELEFON: INTERURBAN. 6.

BŐRÁRUIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
"SATMÁR"
NAGYROMÁNIA ELSŐ ÉS LEGNAGYOBB BÖRDISZMÜ, BÖRÖND ÉS TÁSKA ÁRU GYÁRA

Rózsahegyi Pottendorfi Haidenschafti Teesdorfi Szövőfonalak gyapotok

vagon-tételekben

eredeti gyári árban, minden létező számban kapható

Textilárúk
óriási választékban régi olesó árakban, állomással szemben.

Dick Jakob és Fia